

**R. P. Ferdinandi De Castro Palao, Legionensis Soc. Iesv,
Sacræ Theologiæ Professoris, Et sanctæ Inquisitionis
Qualificatoris & Consultoris; Operis Moralis, De Virtvtibvs,
Et Vitiis Contrariis, In ...**

De Virtvte Religionis, Et Ei Annexis; Continens septem Tractatus
Theologiæ Moralis præcipuos. Primus, in ordine septimus, est de Oratione
... Septimus, & latissimus, de Beneficiis Ecclesiasticis

**Castro Palao, Fernando de
Lugduni, 1669**

De potestate Vicarij Episcopi in beneficiorum collatione. punct. 30

[urn:nbn:de:hbz:466:1-76561](#)

15 Tertia difficultas est de beneficiis resignatis ad collationem Episcopi pertinentibus, an hac capitulum sede vacante prouidere possit? Et ratio difficultatis est; quia hac prouisio videtur necessaria resigatione, & ad illam faciendam ordinarius compelli potest. Dicendum tamen est beneficia si resignata nequam capitulum prouidere posse, quia ei interdictum est conferre beneficia ad libram Episcopi prouisionem pertinentia, quia haec iuri, & notariis Azor. *supra*. Et ad rationem dubitandi nego prouisionem esse necessariam, facta resigatio libera. Neque enim magis necessaria est huius beneficii prouisio, quam si vacare beneficium morte beneficii. Neque ordinarius ex tali resigatio arctatur beneficium resignatum aliqui in particulari conferre, sed liberè, cui maluerit conferre potest. Verum nisi hoc ita sit, capitulum sede vacante admittere resignaciones liberas beneficiorum potest, sicut potest Episcopus. Quia succedit Episcopo in iis, que ad iurisdictionem Episcopalem pertinent, & ad rectam Episcopatus administrationem, exceptis casibus à iure expressis, ut dictum est. At resigatiorum admissio non est in iure excepta. Ergo in alium admissio succedit capitulum: su Abbas in cap. *cum olim. de maior. & obedient. & ibi. Felin. num. 4. Pautin. de post. f. 2. part. q. 1. n. 1. & 1. Azor. 2. part. lib. 3. c. 3. 8. q. 3. & lib. 7. c. 19. 2. Gac. 11. p. de benef. c. 3. n. 256 & seqq.*

16 Quod si virgas: beneficiorum resignaciones admittete ille superior potest, qui potest beneficia conferre, & collata remouere. Gloss. in elem. unica de renunti. Flamin. Paris. lib. 7. de resign. quest. 10. & quest. 15. & 16. Gac. 11. part. de benef. cap. 3. numer. 2. 1. Azor. 2. part. institut. moral. lib. 7. cap. 1. 2. quest. 7. & alij apud ipsos. Cum ergo capitulum potestem non habet, haec beneficia resigato conferendi; si neque habere potestem admittendi resignaciones. Resignatio namque ad collationem ordinatur. Responderi facilè potest, ne gando superiori, qui admittere resignaciones potest, debere esse necessario, qui beneficia illa potest conferre: sapè enim ad inferiorem Episcopo beneficij resignati collatio petiunt, & non ad Episcopum, cum tamen ad Episcopum pertineat resignatio admittere, & non ad collatorum, ut bene notauit Azor. 1. part. institut. moral. lib. 7. cap. 19. quest. 7. sine item sapè ad ordinarium resignaciones beneficiorum referuantur sunt, cum tamen illa beneficia conferri nullatenus possit, ut multis alijs suis resolut Flamin. lib. 2. de resign. quest. 14. numer. 6. Barbola 3. part. de post. Episc. alleg. 69. à num. 22. & seqq. Quare ille superior potestem habet, admittendi resignaciones, qui alias potestem habet instituendi, & definiendi, neque aliud dicunt doctores relari. Cum ergo capitulum sede vacante hanc potestem habeat, & efficitur resignaciones liberas admittere posse.

17 Quarta difficultas est de beneficiis permutatis, an hac conferri à capitulo sede vacante possint? Videtur affirmatiue respondendum: quia permutes compellere possunt superiori permuttere conseruare: quia sub illo onere permutatio facta est. Cum ergo capitulum potestem habeat collationes necessarias peragendas argum. *cum olim. de maior. & obedient. & cap. 1. de institution. in 6.* potest haec beneficia permittita compumperantibus confite. Quod vero ordinarius possit hanc permutationem admittere, tradit. *Pauin. de post. cap. part. 2. q. 3. n. 19.* Rebuff. *prax. virilo de exolut. n. 95.* Zetola in *praxi. 2. pars. verbo capitulum. §. 7.* Et probatur, quia potest resignationem simpliciter admittere, ergo permutationem, quia minus est. Tum quia admissio permutationis actus est iurisdictionis Episcopalis ad regiam diocesis administrationem pertinet. Transiit ergo in capitulum, cum non inueniatur in iure excepta. Tum quia ex admissione permutationis non infetur obligatum esse superiori admittentem permutationem illa beneficia conferre, si quidem beneficiorum reformatorum permutationem admittere ordinarius potest, ut tradit Flamin. multis relatis lib. 2. d. resignat. q. 16. in princip. Barbola all. g. 69. n. 25. Ergo potest capitulum hanc permutationem admittere, tandem beneficia conferre non possit, & ita docet, relato Imola, Gloss. in elem. 1. de rerum permutation. Gregor. Lopez leg. 2. titul. 6. part. 5. num. 6. Pett. de Petris tractat. de permut. benef. 2. part. quest. 6. num. 23. & 24. alij 41. Zetulus de benef. & pension. cap. 10. num. 2. Azor. 2. part. institut. moral. lib. 3. cap. 38. quest. 4. Subdant vero hi doctores expectandum esse Episcopum, qui beneficia conferre possit. Quod si noluerit, posse permutes ad propria beneficia redire.

18 Ceterum verius existimo, non posse capitulum resignaciones ex causa permutationis admittere, tradit Garcia alios referens. II. part. cap. 4. num. 15. Ratio ea est, quia has permutationes admittere necessario debet, qui habeat potestem beneficia permuta confitendi, si quidem vnuquisque permutes hac intentione, & conditione proprium beneficium resignat, ut loco illius alterius sibi conferatur. Ergo admittens permutationem necessario haber debet potestem beneficia confitendi. Cum ergo capitulo interdicta sit collatio beneficiorum ad ordinarium liberè spectantum, & haec permutations admissio interdicta erit. Ex quo constat, nequam posse capitulum

sede vacante, neque Episcopum resignaciones ex causa permutationis admittere de beneficiis referatis, quia neque illa conferre, & tradit Petrus decr. 16. lib. 2. Manica de ea ita, & ambiguis conuent. lib. 25. titul. 9. à n. 12. Azor. 2. part. lib. 7. c. 29. & am. Mandos. reg. 1. Cancell. q. 1. & pluribus Garcia 11. part. 7. n. 9. 10. 14. n. 8. 2.

19 Neque obstant num. *praecedenti* adducta. Concedo namque permutes compellere posse superiorem permutationem admittentem, ut illam perficiat, beneficiumque permuta confitetur, & sic facta permutatione admittitur collationem esse necessariam. Nego tamen inde inferi posse capitulum, & beneficium permutationem admittere, & beneficia permuta confitetur, quia necessitas huius collationis non aliunde, quam ex libera permissione admissione progenit. Cum ergo dicunt episcopum confitetur posse beneficia, quæ sunt necessariae collationes Episcopi, intelligendum est, quando sunt necessariae necessitate absoluta, & ab aliis ipsi Episcopo imposita. Secus vero quando sunt necessaria ex suppositione; necessitate inquam, quam ipse Episcopus sibi imponit liberè admittentes permissionem. Cum vero virgines admittere permissionem, eis aucta iurisdictionis Episcopalis, quæ in capitulum transiit. Repondeo, eis quidem adhuc iurisdictionis Episcopalis, sed capitulo interdictum; cum capitulo interdicta sit beneficiorum collatio, quam secum permuto necessario involuitur.

20 A supradicta doctrina excipit Garcia 11. part. de lege, cap. 4. num. 8. 1. permutationem illam beneficiorum, quæ viuere Episcopo admissa est, neque ad effectum fuit perficita: haec enim permutationem posse capitulum perficere, & beneficia le permuta conferre docet, ea motus ratione, quia permutationis admissio jam praecepsit, & solum perfectio illius desideratur; at haec posita admissio debita est permutteribus. Ergo potest capitulum illam expedire, & beneficia compumperantibus confite, cum succedit in iis, quæ sunt iurisdictionis necessaria. Verum haec exceptio nihil non probatur: quia firmata doctrina constituit, ideo namque interdicta est capitulo permissionem beneficiorum admissio; quia beneficiorum collatio illi interdicta est. Ergo admissio permissionis non relevat collationis inter dictum. Praterter haec collatio libera, & voluntaria est, cum eius collatis orta non sit ab aliquo distincto à collatore, non igit capitulo in ea succedit. Adde vix huiusmodi easum coningit posse, cum admittens permissionem, eo ipso collationem beneficij praeferat, & codem contextu admittat viriisque renuntiatio, & prius stat viriisque collatio, ut aliis relatibus docuit ipse Garcia, part. 8. n. 104.

21 Quinta difficultas est de beneficiis commendatis, a capitulo sede vacante ea commendare posse? Sub distinctione respondeo, si de propria commendatione loquarum, nequam id fieri potest, quia commendatio beneficiorum collationis equiuale, quæ est capitulo interdicta. Addit omnem commendationem, patrochialium à Tridentin. eis Episcopis, & fortiori capitali interdictam: sed loco commendationis rite designatio succedit. Trident. sess. 24. cap. 18. & diximus dicitur. 8. Verum si de commendatione ad tempus, seu ratione sermo sit, bene potest capitulum beneficij commendare, ieiunis vicarios constituite. Sic Panormit. in cap. *cum olim. de maior. & obedient. R. buff. in praxi benef. tit. de donat. n. 7.* Azor. alii relat. 2. part. lib. 3. c. 3. 7. 8. & colligunt ex dicto dico. Trident. sess. 24. c. 18. Quia haec vicarii designatio ad rectam dictum administrationem pertinet. Tempus autem, quo haec commenda, seu vicaria durate potest, est dum beneficium à legitimo collatore non prouideatur, quia aliud necessarium non est. Azor. & Rebuff. *supra*.

P V N C T V M   X X X .

De potestate vicarii Episcopi in beneficiorum collatione.

1. *Triplex vicarius Episcopi distinguuntur.*
2. *Vicarius tam foraneus, quam generalis potestem non habet beneficia conferendi.*
3. *Excipit nisi habeat speciale mandatum.*
4. *Ex hoc generali mandato quid possit vicarius.*
5. *Concedi potest vicario generali potestem beneficia conferendi, sed an foraneo concedi posse examinatur.*
6. *Vicario in spiritualibus tantum constituto haec potestem committit potest, amersi plures consuevi debere esse vicarium generali in spiritualibus, & temporalibus.*
7. *Qua sit forma constitutionis vicarii, & an latè interpretanda sit.*
8. *Censeaturne haec potestem concessa per clausulam generalem, qua tuo vicario concederes libaram, vel plenam potestem omnia administrandi? Affirmant plures, sed igitur pars est probatior.*
9. *Quid si vicarium constitutes cum clausula, ut omnia loci facere posse, excepta presentatione beneficiorum, vel illorum unionis, aut suppressione, an possit beneficia confiri?* Negatim pars tenenda est.

- 10 Ex facultate concessa prouidendi beneficia quomodo tuncque vacauerit, potest prouidere beneficia vacantia ob resignationem. vel permittit actionem.
- 11 Ex facultate concessa vicario admittendi resignationes nō interfert potestas beneficia confitendi.
- 12 Neque ex facultate admittendi resignationes simpliciter factas interfert potestas admittendi ex causa permutationis.
- 13 Ex facultate admittendi resignationes ex causa permutationis, potestas conferendi beneficia permixtata colligitur, esto alij contra tentiant.
- 14 Ex facultate concessa omnia beneficia conferendi potest vicarius conferre beneficia denudata.
- 15 Sub potestate aboluta conferendi beneficia, & eligendi, & presentandi intelligitur, esto convaria alijs tentiant.
- 16 Extra diocesim exerceri hoc potestas potest.
- 17 Extenditur doctrina non solum ad collationem, sed etiam ad institutionem, & confirmationem.
- 18 Vicarius non potest alium vicarium constitui, bene tam potest vices suas ad breue tempus alteri committere.
- 19 Vicarius non potest Episcopo, neque est quo est designatus, beneficia prouidere.

Premittuntur triplicem esse vicarium Episcopi, natum, foraneum, & a lege constitutum. Natus vicarius est, qui cum officio, & dignitate nascitur, neque penderet ex Episcopi nominatione quales sunt Archidiaconi cap. vi. de officio Archidiaca & Archipresbyteri cap. vii. singuli de officio archipresbyteri. Sed horum iurisdictionis iam extincta est. Neque de illis agimus in praesenti, quia ex praesita ratione archidiaconatus nullam in conferendi beneficiis habent iurisdictionem. Vicarius foraneus dicitur, vel quia extra foris, seu ciuitatem in qua episcopus resedit constituitur, vel quia de foris venit, vel potius quia foris, & iudicium non generale, sed speciale tenet. Quare vicarius ab Episcopo constitutus pro aliquo oppido, seu oppido, & non pro rota diocesis vicarius foraneus nuncupandus est. Vicarius vero generalis, & a lege constitutus est, qui pro tota diocesi ab Episcopo nominatur. Sed tam vicarius foraneus, quam generalis, clericus esse debet sicutem prius tonsuta, quia laico iurisdictione spiritualis committi non potest. An veto hi vicarii iurisdictionem delegant, vel ordinariam habent, est gratis inter doctores controversia in tract. de iurisdictione, late examinanda. De vicario foranecore omnes affitmoni delegantur habere iurisdictionem, ac proxime ab illo ad Episcopum dari appellationem, iuxta textum in cap. super questionem, & porro de officio delegari. At de vicario generali communi sententia negat esse delegatum. Tum quia ad idem tribunal pertinet, ita ut a vicario generali Episcopi ad episcopum non sit appellatio cap. Romana de appellacionib. in 6. Tum quia facta Episcopi nominatione iurisdictione vicarii ab ipso lego conceditur; in his concubent doctores apud Azor. 2. part. in dict. mor. lib. 3. cap. 43. per rotum. Molina tract. 5. de instit. dis. 10. Nicol. Garcia 3. part. de benef. cap. 8. August. Barbo 1. part. de prof. episc. alleg. 54. a num. 1. & seqq. Thom. Sanch. lib. 3. de matri. dis. 19.

Vicarius ergo tam foraneus, quam generalis ex ratione vicariatus potestari non habent beneficia conferendi, nisi eis specialiter concedatur, probat expressus textus in cap. vii. de officio vicarij. lib. 6. & tradunt omnes. Et ratione reddi textus, quia vicarius ex ratione vicariatus loquuntur et concessa Episcopatus administratione, in his que necessitatis sunt, & utilitatis. Sed eis est concessa bonorum administratio etiam libera, non est concessa illorum donatio, vt tradit ipse textus, & probat lex filii familiæ ff. de donationib. leg. contra iure ff. de paciis. Ergo vicario ex generali mandato vicarius non est concessa beneficiorum collatio; si quidem collatio beneficiorum quedam donatio est. lib. relatum de præbendis. cap. post electionem. de concessione.

Quod adeo verum est, ut etiam si ad solum Episcopum pertinet contentum præfare in collatione aliquis beneficij, nequam posset a vicario non habente speciale mandatum suppleri. Quia impotens ad donationem nequit donationi consente. leg. cum quis. ff. de Regul. iuri. leg. creditur. Cod. de donat. inter vir. & vxor. & tradit Rebuff. in praxi beneficij. tract. de vicario episc. num. 91. Federicus conf. 164. Azor. 2. part. lib. 3. cap. 44. quæst. 3. Stephan. Gratiæ. discep. foren. cap. 303. num. 1. Barbola 3. part. alleg. 54. num. 61. Deinde ex hoc generali mandato non potest vicarius resignationes etiam liberas beneficiorum admittere, & approbat & multo minus ex causa permutationis. Quia illi potest resignationem admittere, qui potest clericum in beneficio instituire, vel destituere. Glosa communiter recepta in elem. I. de renunciacione, verbo manus: cum autem in speciali mandato non possit vicarius clericum à beneficio dimovere, neque potest eius resignationem approbare: & ita tradunt Rebuff. praxi beneficiorum, tit. de vicario. num. 104. Alyius Riccius in praxi aurea resolus. 471. Azor. 2. part. lib. 7. cap. 29. quæst. 4. Nicol. Garcia 11. 3. de benef. cap. 4. num. 14. 3. de resign. August. Barbola 3. part. de potest. episc. alleg. 54. n. 66

4 Verum ex hoc generali mandato potest vicarius praesentatos à patronis, instituti, & electos confirmare, vt expressè probat textus in cap. & sequentibus de inst. & ibi Glossa, & cap. fin. de officio vicarij. in 6. verbo non possum. & cap. 5. de inst. in 6. & tradunt alios referentes Couartu. lib. 3. var. cap. 10. 7. Shrotius de potest. vicar. lib. 2. quæst. 70. & 111. Azor. 2. part. lib. 3. cap. 44. quæst. 4 & 5. & lib. 6. cap. 22. quæst. 3. & cap. 25. quæst. 14. August. Barbo 3. part. de potest. episc. alleg. 54. num. 70. Gonzalez ad reg. 8. Concell. gloss. 9. 8. 1. a num. 78. Garcia 5. 3. de benef. c. 8. num. 48. & p. 3. cap. 4. num. 10. Et ratio est, quia vicario sic constituto competunt ea quia sunt iustitia, & necessitatis, vt tradunt omnes. Igitur autem praesentatos à patronis vel electos confirmare, iustitia & necessitas est, cum ad id compelli possit unum a patrone, & electoribus, cum à praesentatis electis. Quod procedit, esto sicut plures electi, & praesentati & quæ idonei. Nam licet in huiusmodi casu non tenetur vicarius hunc potius quam alium eligere, sed possit ex praesentatis, & electis eligere quem maluerit, & sic detur gratificationi locus. Quia tamen obligatus aliquem ex illis eligere neque ab electione abstinere potest, ideo non est merita gratia, sed potius est iustitia, & aboluta necessitas: ac proinde sub eius potestatem cedit: sic alius relatis Garcia 5. part. de benef. cap. 8. n. 88. & refert pro hac parte optimam Rotæ decisionem.

Insuper potest hic generalis vicarius interim dum beneficium vacat & non prouideatur de rectore, vel sector impeditus est, vicarium constitui, qui beneficium regat, & animarum salutis propitiator; quia haec designatione recte Episcopatus administratione necessaria est. Deinde haec vicarij designatione non est beneficij collatio, sed illius recta, & prouida administratio. At si ob imperitiam aliquis rectoris, & à fortiori ob eius depravatos mores vicarius est constitutus: iuxta Trident. sess. 27. cap. 6. de reformis. non poterit vicarius ex generali mandato illum constituite, quia ex generali mandato non potest beneficiarios exercito sui munera priuare, & loco illorum alios subrogare: haec enim grauita iunt, & maiora, quam in generalem commissionem veniant. Couartu. 3. var. cap. 10. num. 7. Barbo 3. part. de potest. episc. alleg. 54. num. 73. cum Puteo decif. 2. 39. n. 2. Shrotius lib. 2. de vicario episc. quæst. 112. a. n. 2. & probat textus cap. licet, de officio vicar. lib. 6.

5 Dixi num. 2. vicarium tam generalem quam foraneum non habere potestem beneficia conferendi, nisi eis specialiter concedatur. Concedi namque potest, & sepe semper concedit generalis vicario foraneo, tamen nuquam concedit, immo nec concedi posse ateti quam vicario generali affirmat communis sententia, cum Glossa. vt. in cap. statuum de præbendis in 6. & in cap. deliberatione, verbo cuicunque, de officio delegati eodem lib. & plures referens Couartu. 3. var. cap. 20. anten. 7. Rebuff. praxi benef. tit. de vicario Episcopi. ex num. 15. & in forma vicariatus. num. 2. Garcia 5. part. de benef. cap. 8. num. 120. Movenur ex eo, quod beneficiorum collatio sit res magni momenti, sedulamque, ac diligenter prouidendorum examinationem requirat, vt merito fieri non debeat ab alio, quam à persona qualificata, & quæ pro totius diocesis gubernatione est constituta. Credemus tamen intelligendum eis de potestate conferendi beneficia totius diocesis. Nam de potestate conferendi beneficia aliquis loci, non video qua ratione committi non possit vicario foraneo illius, tamen generalis non sit, & sic committi posse tradunt Rebuff. titul. de vicariis. n. 23. & 24. Shrotius de vicario episc. lib. 2. q. 53. m. 5. quos refert, & sequitur Garcia supra n. 125.

6 Sed est dubium, an hic vicarius generalis, cui haec potestas conferenda est, debeat eis generalis vicarius non solum in spiritualibus, sed etiam in temporalibus; Affirmant Paulus. de officio, & p. off. cap. sede vacante, quæst. 10. n. 3. Rebuff. tit. de vicariis. num. 8. & in forma vicariatus. num. 1. & 16. Shrotius de vicario episc. lib. 2. quæst. 90. Azor. 2. part. lib. 3. cap. 43. quæst. 7. & cap. 46. sub prima quæst. Movenur, quia sois ille dici debet generalis vicarius Episcopi; qui vices illius gerit in omni regimine Episcopocompetenti: cum autem Episcopo competat terum temporalum, & spiritualium administratio, cap. 5. quæst. 1. quæst. 3. Idecumque & ille erit vicarius generalis, qui vtriusque administrationem, & vices exercere potest. Et confirmo. Vicarius solam pro spiritualibus designatus nuncupari non potest generalis comparatione vicarii pro spiritualibus, & temporalibus designati, sicuti vicarius pro certa diocesis parte designatus, non vocatur generalis comparatione vicarii designati pro tota diocesi; quia ad hanc generalem requiritur vt non comprehendatur sub alio. Cum ergo ex communis sententia solam vicario generali concedi possit, facultas prouidendi beneficia totius diocesis, efficitur solum vicario pro spiritualibus, & temporalibus constituta concedi posse.

Nihilominus probabilis censetur vicario in spiritualibus tantum constituto committi posse hanc facultatem sive Garcia. 5. part. de benef. cap. 8. num. 121. August. Barbola de potest. episc. alleg. 54. num. 57. Ratio est quia vicarius pro spiritualibus tantum constitutus absolute vicarius generalis nuncupatur, vt ex bullis, & ex litteris Apollonica testatur Flam. Parisi. de resign. lib. 8. quæst. 7. num. 187. & constat ex Trident. sess. 13. de reformat. c. 2. ibi. sive illius

etiam vicario in spiritualibus generali, & ex cap. cum nullus. §. Episcop. de temporib. ordinat. in 6. lib. ipsius in spiritualibus vicarius generalis, & tradunt Iacob. Sbrotius de vicario Episcop. lib. 1. q. 2. s. n. 4. Thom. Sanch. lib. 3. de matri. disp. 2. q. 11. Gare. & Baib. supra. Neque obstat vicarius pro spiritualibus, & temporalibus constitutum generaliter esse quominus constitutus pro spiritualibus, vel temporalibus tantum generalis nuncupetur, est enim generalis, quia est pro tota diocesi, & comparatione viuis generis vniuersitatis caularum.

7. Formam autem, qua haec potestas conceditur, & qua vicarii generalis constituantur, tradunt Azor. 2. p. inf. mor. lib. 3. c. 46. q. 1. Iacob. Sbrot. de potest. vicar. lib. 1. q. 70. Aug. Bart. 3. p. de potest. Episcop. alleg. 54. n. 56. & alij. &a; vero debet latè quantum fieri potest explicari; quia est fauor, & beneficiu[m] cedens solum in dictum concedens. Ex quo si sibi in forma dicatur, ut possit vicarius omnia beneficia, que ad Episcopum pertinent, conferre, poterit beneficia curam animarum habentia, & dignitates Ecclesiarum cathedralium prouidere, sic Azor. 2. part. inf. mor. lib. 3. cap. 44. quas. 7. & 8. August. Barbosa 3. part. de potest. Episcop. alleg. 54. numer. 63. Tum quia sub nomine beneficij in materia fauorabili haec omnia continentur, vt tradit Gioff. in cap. 1. de Reg. iuriis. in 6. Tum quia procurator datus ad praetandum confessum in beneficio collato, potest praefare confusum in dignitate, vt relato Felino in cap. postulati. de rescript. tradit Azor. dicta 2. part. lib. 3. cap. 44. quas. 7. Ad beneficia vero post commissione ercta, & instituta existimat Azor. & Barbosa nequaquam extendi, colliguntque ex element. litteras. de rescriptis; ibi, litteras nostras super conferendo tibi beneficia vacatu[m] diretas ad beneficium posse datum ipsorum creatum statuimus non extendi. Sed concursum credo probabilitus ob rationem nuper dictam. Quia haec potestas cum non sit odiosa, vel penalis, latè est interpretanda. Ergo comprehendere debet tam beneficia ercta, quam erigenda. Neque elem. litteras, contradicit; quia illud mandatum, vptore certa persona de certo beneficio concessum, strictè est interpretandum, quia ambitu[m] eius est; ac proinde non mitum, vt ad beneficia solum tempore commissione existentia extenderat. Vt autem haec potestas conferendi beneficia, que vicarius soleret concedi, plenius intelligatur, aliquæ sunt difficultates enodandas;

8. Prima, an sufficienter haec potestas conatur expressa per clausulam generalem, quia tuo vicario concedentes liberam, vel plenam facultatem omnia administrandi, sicuti tu ipse habes? Vt videtur pars affirmans. Nam clausula cum libera, & plena potestate, inducit mandatum speciale, vt tradit Bartol. communiter recepius, in leg. procurator, cui generaliter libera. ff. de procurator. & in leg. iuriis procurator. C. codem it. Sed vicarius habens speciale mandatum prouidens, beneficia illa conferre potest vt notum est. Ergo etiam conferre potest habens administrationem cum libera.

Caretum tenenda est pars negans cum Flamin. de resignat. lib. boro nono, quas. 7. num. 34. Garcia 5. part. de benef. cap. 8. n. 118. Quia ex huiusmodi clausula solum inferatur, posse vicarium ea praefare, quia ad rectam Episcopatus administrationem pertinent, non tamen inferatur, posse exercere ea quæ sunt mera gratia, & donationis; qualia sunt beneficiorum collationes, saltum vt vni potius, quam alteri conaturum. Neque enim in administratione etiam libera conceditur donandi potestas, vt notat textus in dicto cap. fin. de officio vicarij. in 6. Addit[us] hoc verum esse, esto vicarii constitutes, cum clausula vniuersali, vt omnia loco tui praefacie possit, tametsi ea sint, quæ speciale mandatum requiriunt. Nam si nihil in particulari exprimatur, clausula illa habetur pro non adiecta, vt probat textus in cap. qui ad agendum de procur. lib. 6. & tradit Molina tractat. 5. de inf. disp. 10. n. 9. At si aliquid exigens speciale mandatum experimes, & simul adderes omnia alia quæ speciale mandatum requiriunt, co ipso omnia illa concedis ex suprad. ratiq. ad agendum, & notat Molin. supra Couart. lib. 1. var. cap. 6. & 3. Sbrotius de vicario Episcop. lib. 1. q. 6. n. 5. & 7. Garcia 5. part. de benef. c. 8. n. 68. Quod intelligendum est, dummodo illa omnia generaliter expresa grauiora, vel maiora non sint specialiter expressis. Sbrotius n. 10. Gare. n. 69. & colligitur ex elem. 2. de procur.

9. Secunda, & maior difficultas est, si vicarium constitutes cum clausula generali, vt omnia loco tui facere possit, esto speciale mandatum requirent, excepta suppressione beneficiorum, illorum vniōne, aut presentatione, an ex vi huius exceptionis generali clausula apposita habeat vicarius potestatem conferendi omnia beneficia, & reliqua omnia præstandi, quæ mandatum speciale requirent? Latè, & eruditè hanc questionem disputat Couart. lib. 1. var. cap. 5. à num. 4. sed præcipue n. 8. & 9. eius resolutionem approbat noster Molina tractat. 5. de inf. disp. 10. num. 9. & nihil probanda videtur; nempe ex vi huius exceptionis non concedi vicario potestatem conferendi beneficia, neque aliquid aliud efficiendi speciale mandatum requirens; si enim per clausulam illam generali, quæ omnia concedis vicario, quæ ipse potes, &c. non censes concedere quæ speciale mandatum requirent, nisi ea in particulari exprimas iure sic disponente, per exceptionem factam id concedere nequaquam potes: exceptio namque non ad ampliandam

concessionem, sed potius ad illius restrictionem apponitur. leg. 1. ff. de regul. iuri. Quod si obiicias exceptionem firmate regulam in casibus non exceptis. leg. nam quod liquide. 4. ff. de pena legat. & ep. 2. de coniugio leprosorum. Cum ergo sola suppressione beneficiorum, vel illorum vniōne potestate vicarii excludatur; firma censetur concessio in reliquis casibus specie mandatum requirentibus. Faciliè responderet concedendo exceptionem firmate regulam in casibus non exceptis, complicitus tamen sub concessione. Cum ergo iure sic disponente nullus casus speciale mandatum requires sub illa concessione comprehendatur, nullus casus speciale mandatum requires firmans manebit ex tali exceptione. Quod si intes, ergo superflue, & inutiliter est facta illa exceptione; si quidem in concessione comprehensa non erat. Respondeo speculo iuri rigore id verum esse. At quia non omnis calles iuri dispositionem, & in interali verborum sensu exceptio illa comprehensione erat, idc dici possit non esse superflue, & inutiliter exceptionem factam. Couart. dict. c. 5. n. 9. circa finem.

10. Tertia difficultas est, an ex facultate concessa vicario facieendi beneficia quomodoque vacauerint, possit ipse admittere resignations beneficiorum, illaque beneficia conferre. Credere id fieri posse. Nam resignatio solum expulsa fieri coram superiori potente beneficium resignatum conferte. Gioff. in elem. vicaria de renuntiis, verbo manibus. Cum autem superdictus vicarius hanc habeat facultatem, poterit beneficiorum resignationem admittere.

11. At econtra ex facultate concessa vicario admittendi resignations absolutæ, & simpliciter factas, non inferunt potestatem habere beneficia resignata conferendi. Quia est ab omnino separatus, neque cum resignatione conexus; sic telo Rebuff. in addit. ad reg. 1. 3. Cancill. verbo aut vicaria perpetua, ver. item vicarius Episcopi. Et it. de forma vicarij. p. 10. dict. Barbosa dicta alleg. 54. n. 68. Neque obstat impotens beneficia conferre incapacem esse ex se, & iure proprio, lecus si ei spectum committatur.

12. Rursus neque ex facultate concessa admittendi resignations simpliciter factas, inferunt admittere posse resignations ex causa permutationis, quia sunt resignations conditionales quia approbat est virtus beneficiorum collatio ipsius permutationibus facta, sic Rebuff. praxi benef. tit. de forma vicarij. n. 104. Garcia 5. p. de benef. 8. n. 10.

13. Quarta difficultas est, an concessa vicario facultate approbandi, ien admittendi resignations ex causa permutationis concilares concedete facultatem beneficia resignata conferendi de 7. Negat Rebuff. praxi benef. titul. de forma vicarij. n. 104. & 106. August. Barbosa 3. part. allegat. 54. num. 68. Suphal. de litteris gratiae. titul. de variis modis vacat. 8. resignations. manus. à n. 23. Roman. concil. 330. n. 5. vbi Horatius Mandol. in 2. Felin. in capit. auditio. numer. 3. de prescriptionib. Moxii polunt, quia aliud est conferre beneficia permutationibus, aliud admittere permutationem. Ergo optimè potest dari facultas ad permutationem admittendam, quin detur ab beneficia permutatione.

Alij econtra (quod mihi probabilius appetat) affirmant ex facultate concessa approbandi resignations ex causa permutationis, datam eis facultatem beneficia resignata conferendi sic Domin. in cap. fin. de officio vicarij. in 6. n. 10. Azor. 2. part. inf. moral. lib. 3. cap. 44. q. 6. Garcia 5. part. de benef. 8. n. 11. & seqq. & alij apud ipsos. Ratio est, quia esto conferre beneficia permutationibus distinguunt ab approbatione permutationis; at ita illi est connexus, vt necessario approbabis permutationem obligatis si beneficia permutationis conferre, quia sub illa conditione permutatione sit. Ergo concessa facultate approbandi permutationem, conceditur facultas beneficia permutationibus conferendi: & hoc probat stylus communiter obseruantur, vt eodem tempore, & eodem contextu, quo admittantur resignations ex causa permutationis, & ipsa beneficia resignata permutationibus conferantur.

14. Quinta difficultas est de beneficiis deuolutis, an quam haec conferri à vicario possint ex facultate concessa omnia ad Episcopum collationem pertinentia confundendi. Dicendum est conferti posse. Quia ea beneficia Episcopus confert iure ordinario, & communiter, ob negotiamentum collatorum inferiorum. Ergo transit illa potestate in vicarium, præcipue cum latè explicanda sit: & ita tener relato Panno, & Rebuff. Azor. 2. part. inf. moral. lib. 3. cap. 44. quas. 2. August. Barbosa 3. p. allegat. 54. num. 62. Escipe, nulli beneficia sint deuoluta ad Episcopum, tanquam sedis Apollonica delegatum, vt contingit ob negligientiam regularem prælatorum, elem. 1. de supplenda negligentia. regularium prælatorum. Quia non iure ordinario, sed delegato comperit. Non igitur generalis potestas conferendi beneficia ad horum collationem exercitatur, sic Azor. & Barbosa supra. Quod à fortiori procedi oportet collatio beneficiorum competit Episcopo iure speciali, non priuilegio. Quia haec alii communicari non potest. Sic relati doctores.

15. Sexta difficultas, an ex facultate absoluta confundendi be-

beneſia, qua ad Episcopum pertinet, poſſit vicarius elec-
tiones, & praefationes beneficiorum Episcopo compre-
hendere facere? Negat alios referens Garcia 5. par. de benef. cap. 8.
num. 8. Quia alius est conſerte, & aliud praetentare, seu eli-
geſe, ut manifeste probat textus in cap. cum in illis. 16. §. cum
autem, de prebendis. in 6. ibi, cum autem inter collationem, in-
ſtruionem, & praetentione differenti magna eſſe noſſatur.
Ego ſub potestate conſeruantia aon comprehendunt potestas eli-
gendi, & praetendantis.

Ceterum probabilius cefeo ſub hac potestate abſoluta conſer-
vandi, & potestas eligendi, & praetendantis comprehendendi.
Nam licet collatio, praefatio, electio, & iſtituto diſtinguantur,
neque ſub verbo collationis illi prouifionis modi comprehenden-
dantur. At hoc intelligendum eſt (ut bene notat Gonzalez reg. 8.
Cancell. gl. 16. à num. 8.) in mandatis amboſis, quæ re-
ſtrigenda ſunt, de quibus loquitur textus in cap. cum in illis, fed
non in mandatis, & facultatibus ordinariis, quæ latiffimam habe-
re debent significacionem, qualis hæc potestas eſt: in hiſ enim
ſub verbo conſiderandi omnes prouifionis modi claudi debent, ut
ſatis colligatur ex totore, ut Ecclesiæ. benefice ſine dimittat, con-
ſtran, & ex elem. unica iuſta glōſa, verbo conſeruantur, in ſi-
ſi, & ex elem. formæ viciariatus, num. 11. 9. Azor. 2. p. inſit. mor.
lib. 3. cap. 44. q. 10 Bartol. 3. p. alleg. 5. 4. num. 64. Et hæc à fortiori
procedat, ſi tub verbo prouidendi fuerit data vicarii potestas.
Quia ut optimè probat Gonzalez ſupra gl. 17, hoc verbum lati-
tum habet significacionem, omnesque modos prouifionis proprie-
tate comprehenduntur.

18 Septima difficultas eſt de loco, in quo poſſit vicarius hanc
potestam exercere, an inquam extra diocesum poſſit? Ne-
gant plures. Quia iurisdictione vicarii in hac parte eſt delegata.
Sed delegatus inferioris à principe nequit extra territorium de-
legatis iurisdictionem exercere, ut tradit Bart. in leg. I. C. de
ſumma Trinit. num. 40. & leg. 1. num. 2. ff. de officio proconsulis.
& iſi Bald. & alij relati à Garcia & Sanch. & alij statim referen-
di. Et videtur probare textus in leg. 2. ff. de officio proconsuli, ibi,
omnes proconsules fiant quod urbem egressi fuerint, habent iuris-
dictionem, non tamen conuentioſam, ut etiam manumitti: apud te-
latum vero proconsul nemo manumittit quia non habet
iurisdictionem zalem. Cum ergo vicarius iurisdictionem in con-
ſeruandis beneficiis habeat, non à principe, ſed ab Episcopo, ſicut
legatus a proconsule, extra diocesum conſerte beneficia non po-
teſt: ſic Baldus in dicta leg. 1. p. Francus & fin. n. 3. de officio Vici-
arij. Barbarus c. noui. de officio legati n. 17. Anafal. Germon.
de iudicis Cardin. 3. sibi quoad n. 88. lict. n. 89. dicat contrarium
eſſe requiri.

Vetus tenendum omnino eſt poſſe vicarium hanc potesta-
tem extra diocesum exercere, ſicut poſcit Episcopus: ideo
namque Episcopo conceditur iurisdictionis voluntaria exerci-
cium extra propriam diocesum, quia ratione huius exercitij nullam
Episcopo illius diocesus irrogat iuriam: ſed eadem pro-
tul. ratio militat in eius vicario: neque enim exercitum vicarii
auid eſt ab exercito Episcopi: neque magis praividicabile. Er-
go conſeffa Episcopo potestas exercendi iurisdictionem vo-
lontaria extra diocesum, & vicario conſerdebit eſt: ſic tradit
alios plures referentes Contraff. lib. 3. var. cap. 20. num. 8.
Thom. Sanch. lib. 3. de mar. disp. 3. 4. num. 2. Gonzalez gl. 62.
num. 3. Azorius lib. 3. cap. 44. que l. 9. & l. b. 6. c. 25. q. 12. Garcia 5.
p. de benef. c. 8. n. 126. August. Bartol. 3. p. de potest. Epis. alleg. 5. 4.
num. 64.

Ad leg. 2. in contrarium adductam facilis eſt ſolucio. Con-
cedimus namque legatum proconsul non habet iurisdictionem
à punto quo proconsul urbem egressus fuerit, neque intra, ne-
que extra prouinciam, quia proconsul legato iurisdictionem
non poſset, quoque prouinciam legionis fuit, ingressus, vi probat textus in leg. obſeruari. ſoſt hac ff. de officio pro-
consuli. At ingresso proconsule in prouinciam, optime poterit
eius legatus extra prouinciam iurisdictionem voluntarium exerce-
re, ſicut ipſe proconsul. Cum ergo Episcopus poſt captam Episco-
patus poſſeſſionem deignare vicarium poſſit, & iurisdictionem illi
committere conſeruandi beneficia, poterit extra prouinciam exiſtent
illia conſeruare.

19 Supradicta doctrina extendenda eſt non ſolum ad collatio-
nem rigorolam, ſed etiam ad iſtitutionem, & confirmationem.
Nam eſto neſſitatum ſit vicario aptitudinem praefationis, & electi
coſiderare, ut legiſme iſtitutionem, & confirmationem facere
poſſit. & fin. de elect. in 6. At quia hæc cogniti extra iudicialeſſe poſſet, idem iſtitution. & confirmationis ſicut & collatio beneficiorum, extra diocesum fieri poſſet. Gonzalez gl. 62. n. 8. Garc.
5. par. de benef. c. 8. n. 142.

Oc̄tava difficultas: quibus à vicario ſint beneficia conſeruanda,
an inquam poſſit vicarius, vel eius ſubstitutus Episcopo aliaſ habili,
aut vicario ſubſtituenti beneficia conſeruare.

Praemittit ex communis ſententia vicarium non poſſe alium vi-
cariū designare, aliaſ datur processus ſue termino, & pro-
bat expreſſe textus in cap. clericos, de officio vicarii: & tradit
Gloſſa communiter recepta in e. 1. eodem titul. in 6. verbo ipſius.
Bene tamen potest ad breue tempus cauſa iusta intercedente, in-
ſtitutis, abſentia, alteriusve impedimenti vices ſuas in to-
tum alteri committere, iure, & conſuetudine ſic diſponere.
Hi autem vicarii ſubſtituti ex eodem tribunali cum ſubſtituente
iudicant, & eodem modo iudices ſunt ordinarii, ut tradi Gloſſa
clement. 1. R. gulari: verbo locum aliorum. Maranta de ord. iudic.
part. dift. 5. n. 22. quos refert, & equitum Molina tract. 5.
de iufi. dift. 10. num. 7. conſentit Azor. 2. part. inſit. moral. lib. 3.
cap. 43. queſt. 3. Garcia 5. par. de benef. cap. 8. n. 150. Verum etiā
pro libito non poſſit vicarius alium vicarium conſtitueri, potest
tamen patrem iurisdictionis conſeruare. Tum quia delegatus ad
vniuersitatem cauſulari, vnam vel alteram cauſam ſubdelegare
poſſet, ut multis comprobat Thom. Sanchez lib. 3. disput. 31. &
num. 2. idque admittit Basilus Legion. faltem ex conſuetudine
recepta, lib. 5. de mar. dift. 26. num. 12. Tum quia vicarius
non tam eſt delegatus Episcopi, quam ordinarius ipius, vnam
que cum illi per sonum repræſentat. Sed an inter huiusmodi cauſas,
quas vicarius atēti delegate poſſet, comprehendatur benefi-
ciorum collatio, conſtat ex diſtiſ in hoc puncto. Qui enim qua-
litatem vicarius generali expofulare pro commiſſione facultatis
conſiderandi beneficia, conſequenter affirmate debent non
poſſe vicarium pro libito hanc potestate m alteri committere, cum
non poſſit vicarium generali pro libito conſtitueri. At cum no-
bis placuerit vicario foroce facultatem conſiderandi beneficia il-
lius partis diocesis, in qua eſt iudex committit poſſe: affir-
mamus ibidem poſſit vicarium illam diuiditam potestem illi
communicare, cum poſſit hunc vicarium ipſe pro libito conſtitueri, iſi
poſſit.

20 Dicendum eſt, nequaquam poſſit vicarium designatum
ab Episcopo ſit ab ipso vicario illis in caſibus, in quibus vicarium
designatum poſſit, beneficia Episcopo aliaſ habili, vel ipſi
vicario deignari conſeruare. Quia viceque vicarius cum Episcopo
po idem tribunali conſtituitur, & caue de cauſa à vicario negli-
gente poſſidit beneficia, vel inhabili poſſidit, ad Epis-
copum non ſic deuoluitio, cap. 2. de conſuetud. in 6. & cap. Rema-
na de appellatione, eadem lib. Ergo cum Episcopus ſibi ipſi poſſidit
beneficiū non poſſit: quia inter dantem, & accipientem ne-
cessaria debet eſſe diſtinzione, cap. fin. de inſit. & cap. p. noſtris.
de ure patronat. neque vicarius, qui eadem persona cum Episcopo
reputatur, ci poſſidit beneficia poſſet: ſic Rebuff. in praxi
benef. cit. de forma viciariatus, num. 82. Sborus lib. 2. de vicario
Epis. 9. 91. & 92. Azor. 2. p. lib. 3. c. 44. q. 15. Garcia 5. p. de benef.
c. 8. n. 143.

Vetus haec ratio ſolum probat vicarium generalem Episcopi,
eui potestas conſiderandi beneficia ſimilis cum viciariis deignatione
data ſit, non poſſit beneficia Episcopo conſeruare. At non probat, ſi
vicario data ſit potestas conſiderandi beneficia leofim à vicariatu,
ut vere dari potest, non poſſe beneficia Episcopo conſeruare: quia eo
cauſa non conſeruit idem ſibi ipſi beneficia poſſidit, cum vici-
arius procedat vt delegatus, e. ſi compromiſſarius, de elect. in 6. At
que ita poſſe talem vicarium Episcopo beneficia conſeruare docuit
Garcia 5. p. de benef. c. 8. n. 144.

Sed contrarium omnino dicendum eſt: nam eſto illo cauſa vi-
carius procedat vt delegatus, cum hac delegata potestas ab Epis-
copo poſſent, ſi virtute illius poſſet Episcopū beneficium ac-
quire, ipſe ſibi conſeruare beneficium poſſidit, quod alienum
eſt ab ipſi Ecclesiæ. Non enim prouincia beneficia à beneficiario or-
tum habet potest, ne locus ambitioni deuit. Si autem Epis-
copus deſignando vicarium, illum deignaret cum potestate ſubſtitu-
tuendi alium vicarium, addita clauſula, quem ne vicarium nunc
poſt ex iure, cum eadem poſſit ſubſtitutus, crederem ta-
leſ ſubſtitutus poſſe non Episcopo, ſed vicario ſubſtituenti be-
neſia conſeruare. Quia illo cauſa non accepit ſubſtitutus poſt statum
a primo vicario, ſed ab Episcopo. Vicarius namque deignatus ſo-
lum exerceat nudum ministerium, & exercitum nominatiois, non
conſeruit facultatem. Ergo ſicut ipſe vicarius ab Episcopo poſſideri
de beneficio potest, etiam potest poſſideri à ſubſtituto, quia ex
facultate ab Episcopo accepit conſeruare: ſic alii relatis, Garcia 5. p.
de benef. c. 8. n. 145.

P V N C T V M XXXI.

De litteris apostolicis pro beneficis vacantibus, &
de potestate executoris illarum.

C Vm Pontifex mediis ſuis litteris Pontificis vocari re-
ſcriptis, beneficia poſſidat, & ad illorum prouinciationeſ
executoris iudices deignat: videndum eſt, quæ littera ſint,
& quæ executorum potestas, & quæ ad corum processum re-
quirantur.